

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' – מורשת חברה ורוח
הפיקוח על הוראת מקצוע מורשת ודת האיסלאם

מדינת ישראל
משרד החינוך מינהל פדגוגי
אגף בכיר שירות פסיכולוגי ייעוצי
אגף לקוויות למידה והפרעת קשב

התאמות בדרכי היבחנות לתלמידים עם לקוויות למידה ו/או הפרעת קשב במקצוע מורשת ודת האסלאם לתלמידים הנבחנים בחורף/קיץ תשפ"ו

התהליכים הנוגעים בהיבטים השונים בטיפול בתלמידים עם לקוויות למידה והפרעת קשב מצריכים התערבות וסיוע בתהליכי למידה, והם ביטוי לעידן שבו ההתערבות, הטיפול וההתקדמות של התלמיד קודמים לשימוש בהתאמות בדרכי היבחנות. לשם כך נדרשת התארגנות מערכתית ועבודת צוות סדירה בכל הקשור לטיפול בתלמידים אלו.

מסמך זה כולל שני חלקים

(א) היערכות בית ספרית לתהליכים הנוגעים בטיפול בתלמידים עם לקוויות למידה ו/או הפרעת קשב, המצריכים התערבות וסיוע בתהליכי למידה ובדיקת נחיצות והגשת בקשה למתן התאמות בדרכי היבחנות.
(ב) הנחיות ליישום ההתאמות בדרכי היבחנות במועד חורף וקיץ תשפ"ו.

חלק א':

היערכות, בדיקה ובקרה לקראת בחינות הבגרות (יש להתעדכן מידי שנה בחוזר הנהלים של אגף לקוויות למידה ואגף הבחינות):

התאמות בדרכי היבחנות לתלמידים עם לקוויות למידה והפרעת קשב נועדו לפצות על קשיים ממקור נוירולוגי, הגורמים להפרעת למידה שאינה מאפשרת את הבעת הידע הקיים. ההתאמות מאפשרות לתלמידים אלו לעקוף את תחומי הקושי ללא הסרת המגבלות הנובעות מהלקות ולתת ביטוי הולם לידע שרכשו. יחד עם זאת, אם אובחנה אצל התלמיד לקות למידה, אין משתמע בהכרח, כי קיימת הפרעת למידה, מרבית התלמידים יצליחו ללמוד ולהתקדם ולהביע את ידיעותיהם בעזרת האסטרטגיות ודרכי פיצוי שרכשו ולא יזדקקו לשימוש בהתאמות בדרכי היבחנות.

כאשר המורה מזהה פערים בין הידע שהתלמיד רכש לבין יכולתו לבטא את הידע, חשוב לקיים היוועצות בצוות המקצועי ולתכנן עבור התלמיד תכנית התערבות שתאפשר למידה עצמאית באמצעות הקניית אסטרטגיות למידה, ארגון ותכנון.

אם לאחר ההתערבות שינון והתנסות עדיין עולה שאלה בדבר נחיצות ההתאמות בדרכי היבחנות, ניתן לבדוק זאת לאחר שקיימת הסכמה בצוות כי:

- קיים ידע בתחום הדעת
- השערת הצוות היא כי אין מקור אחר המעכב את הבעת הידע
- זוהו נקודות החוזק ואין בהם בכדי לסייע לתלמיד לעקוף את הקושי בהבעת הידע

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' – מורשת חברה ורוח
הפיקוח על הוראת מקצוע מורשת ודת האיסלאם

מדינת ישראל
משרד החינוך מינהל פדגוגי
אגף בכיר שירות פסיכולוגי ייעוצי
אגף לקוויות למידה והפרעת קשב

• התלמיד עבר התערבות הכוללת משוב ובקרה ועדיין אינו מצליח להביע את ידיעותיו

• מבחן ללא התאמות אינו מאפשר את הבעת הידע

חלק ב

התאמות בדרכי היבחנות הקיימות במקצוע: מורשת ודת האסלאם בשאלונים:

מתווה ישן			מתווה חדש		
47481	47182	47181	47482	47371	47115
שאלון מוגבר רכיב 70% (4 יח"ל)	שאלון רכיב 100% (1 יח"ל)	שאלון רכיב 70% (1 יח"ל)	שאלון מוגבר רכיב 30% (4 יח"ל)	שאלון מוגבר 36% (3 יח"ל)	שאלון רכיב 50% (1 יח"ל)

שימו לב – המתווה החדש מאפשר היבחנות במקצועות מורשת ודת האסלאם בקיץ כיתה י'. בכיתות אלה נדרשת היערכות בית ספרית והגשה לוועדת התאמות מחוזית בחורף כיתה י'.

• **התאמות המתייחסות לשינויים בתנאי הבחינה** בסמכות בית ספרית: הארכת זמן בשיעור 25%, הגדלת שאלון הבחינה.

• **התאמות המתייחסות לשינויים בתנאי הבחינה, דרך ההצגה, במתן תגובה ובתוכן בסמכות ועדת התאמות מחוזית או בסמכות מערך מל"ל בתוכנית "מלקויות ללמידה"**: השמעת שאלון הבחינה, הקלדת תשובות הבחינה על גבי מחשב, בחינה בעל פה, מבחן מותאם.

בסמלי שאלון 47115 ו 47181 ההתאמות השמעה, הקלדה, בע"פ מיושמות באמצעות ה-iTast. בע"פ עבור תלמידי שכבה י"ב יכול להיעשות באמצעות מערכת ה iTast או ע"י מורה המקצוע שאושר לבחון בעל פה ושאינו המורה של התלמיד.

בסמלי שאלון 47481-47482-47182-47371 התאמות השמעה ו/או הקלדה מיושמת ע"י בוחן נטרלי, והתאמת בע"פ מיושמת ע"י מורה המקצוע שאושר לבחון בעל פה ושאינו המורה של התלמיד.

בחינה מותאמת בשאלונים 47181, 47182, 47481 בהתאם לעקרונות ההנחיות הבאות:

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' – מורשת חברה ורוח
הפיקוח על הוראת מקצוע מורשת ודת האיסלאם

מדינת ישראל
משרד החינוך מינהל פדגוגי
אגף בכיר שירות פסיכולוגי ייעוצי
אגף לקוויות למידה והפרעת קשב

מבחן מותאם זהו מבחן מותאם לתלמידים עם הפרעת למידה ספציפית המקשה על התלמיד לענות על המבחן במלואו או הפוגעת באיכות התשובות. שאלון הבחינה המותאם הוא השאלון הרגיל וכולל שינויים בכללי המענה כגון הפחתת סעיף או הגדלת בחירה. הבחינה מתבצעת על גבי טופס הבחינה הרגיל המוגש לכלל התלמידים ובאותו חדר. **שימו לב! הבחירה בבחינה מותאמת לא תאפשר להפחית מחומר הלימוד לבחינה. לכן, תלמידים שאושרה להם היבחנות במבחנים מותאמים במקצועות רבי מלל על ידי הוועדה המחוזית/במסגרת התכנית "מלקויות ללמידה", ילמדו את כל החומר הנדרש לבחינות הבגרות במהלך השנה.**

להלן חוקי המענה למבחן מותאם בשאלונים במתווה הישן:
במתווה החדש אין היבחנות במבחן מותאם.

בשאלון: 047181
היקף יחידות לימוד (1 יח"ל חובה – 70%)

פרק הבחינה	כללי המענה לכלל התלמידים	כללי המענה לתלמידים שאושרה להם התאמה של מבחן מותאם
פרק (א)	ענו על שלוש שאלות מן השאלות 5-1 (לכל שאלה — 24 נקודות; 12 נקודות לסעיף א', ר 12 נקודות לסעיף ב').	ענו על שתי שאלות מן השאלות 5-1 (לכל שאלה — 36 נקודות; 18 נקודות לסעיף א', ר 18 נקודות לסעיף ב').
פרק (ב)	ענו על שתיים מן השאלות 8-6. (לכל שאלה — 14 נקודות).	ענו על שתיים מן השאלות 8-6. (לכל שאלה — 14 נקודות).

בשאלון: 047182
היקף יחידות לימוד (1 יח"ל חובה – 100%)

פרק הבחינה	כללי המענה לכלל התלמידים	כללי המענה לתלמידים שאושרה להם התאמה של מבחן מותאם
פרק (א)	ענו על שלוש שאלות מן השאלות 6-1 (לכל שאלה — 25 נקודות; 12 נקודות לסעיף א', ר 13 נקודות לסעיף ב').	ענו על שתי שאלות מן השאלות 6-1 (לכל שאלה — 30 נקודות; 15 נקודות לסעיף א', ר 15 נקודות לסעיף ב').
פרק (ב)	ענו בקצרה על חמש שאלות מן השאלות 14-7. (לכל שאלה — 5 נקודות).	ענו בקצרה על ארבע שאלות מן השאלות 14-7 (לכל שאלה (10 נקודות)

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' – מורשת חברה ורוח
הפיקוח על הוראת מקצוע מורשת ודת האיסלאם

מדינת ישראל
משרד החינוך מינהל פדגוגי
אגף בכיר שירות פסיכולוגי ייעוצי
אגף לקוויות למידה והפרעת קשב

בשאלון: 047481

היקף יחידות לימוד: (4 יח"ל – 70%)

פרק הבחינה	כללי המענה לכלל התלמידים	כללי המענה לתלמידים שאושרה להם התאמה של מבחן מותאם
פרק (א)	ענו על ארבע שאלות מן השאלות 1-8, מארבע קבוצות (שאלה אחת מכל קבוצה) (לכל שאלה – 18 נקודות; לכל סעיף – 9 נקודות.)	ענו על שלוש שאלות מן השאלות 1-8 (ענו על שלוש מן השאלות 1-8 כל שאלה מקבוצה אחרת) (לכל שאלה – 24 נקודות, לכל סעיף – 12 נקודות)
פרק (ב)	ענו על שתי שאלות מן השאלות 9-12, משתי הקבוצות (שאלה אחת מכל קבוצה) (לכל שאלה – 14 נקודות.)	ענו על שתי שאלות, ללא הגבלה (ענו על שתי שאלות מן השאלות 9-12) (לכל שאלה – 14 נקודות.)

ההתאמות שתאושרנה בוועדה (בית ספרית/מחוזית/ערר/ מערך מל"ל שבשפ"ח) עבור התלמיד, יהיו תקפות בהתאם למצוין באישור ובכפוף לנהלי האגף ללקוויות למידה המתעדכנים מידי שנה. תוקף האישור הינו עד תום לימודיו של התלמיד בתיכון ועד גיל 25

היבחנות במבחני בגרות פנימיים:

- כל טופס בחינת בגרות פנימית יש לפנות למפמ"רית לאישור הנוסח.
- התאמות בדרכי היבחנות בבחינות הבגרות הפנימיות - עבור תלמידים עם לקוויות למידה ו/או הפרעת קשב שאושרו להם ההתאמות בוועדה מחוזית/ במרכזי מל"ל - המבחנים הפנימיים יתקיימו בהתאם לנהלים ולאופן הביצוע בבחינות הבגרות החיצוניות.

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' – מורשת חברה ורוח
הפיקוח על הוראת מקצוע מורשת ודת האיסלאם

מדינת ישראל
משרד החינוך מינהל פדגוגי
אגף בכיר שירות פסיכולוגי ייעוצי
אגף לקוויות למידה והפרעת קשב

קישורים :

מסמך "יישום התאמות בדרכי היבחנות בבחינות הבגרות לתלמידים עם לקוויות למידה והפרעת קשב"

חוברת "מלקוויות ללמידה- התוכנית המערכתית"

חוברת "מודל התגובה להתערבות"

אתר מפמ"ר

בהצלחה רבה!

ד"ר אלמאיה עסאמנה

מפמ"רית מקצוע מורשת ודת האסלאם
המזכירות הפדגוגית

הילה אהוד מורחיים

מנהלת אגף לקוויות למידה והפרעת קשב
אגף לקוויות למידה, שפ"י

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' – מורשת חברה ורוח
הפיקוח על הוראת מקצוע מורשת ודת האיסלאם

מדינת ישראל
משרד החינוך מינהל פדגוגי
אגף בכיר שירות פסיכולוגי ייעוצי
אגף לקוויות למידה והפרעת קשב

יצירת קשר:

לכל שאלה בנוגע לאיתור, התערבות וטיפול בתלמידים עם לקוויות למידה והפרעת קשב, ניתן לפנות למדריכים המרכזים המחוזיים בתחום לקוויות למידה:

מחוז	שם המדריך/ה	כתובת ליצירת קשר
מחוז ת"א	גב' רחלי פריד, מדריכה מרכזת מחוזית	rachelifr@education.gov.il
מחוז מרכז	גב' מלי פיינה, מדריכה מרכזת מחוזית	malifa@mehad.education.gov.il
מחוז צפון	גב' יולי לנקרי, מדריכה מרכזת מחוזית	yolandala@mehad.education.gov.il
מחוז חיפה	גב' רויטל לירן-חנוני, מדריכה מרכזת מחוזית	revitalha@education.gov.il
מחוז ירושלים + מנח"י	גב' רויטל מאור, מדריכה מרכזת מחוזית	revitalma@education.gov.il
מחוז דרום	גב' ענבר ינאי, מדריכה מרכזת מחוזית	inbarya@education.gov.il
חינוך התיישבותי	מר אלי בן הרוש, מרכז הדרכה מחוזי	elibe@education.gov.il

במקרים חריגים בהם לא ניתן מענה מהמחוז ניתן לפנות למדריכות הארציות:

שם המדריכה	טלפון	מייל
הילי שמיר	052-5987182	hillish@education.gov.il
נirit מאיר טל	052-5951787	niritmeirmaoz@gmail.com
ג'ואד דויק	050-5216178	jawadw@education.gov.il